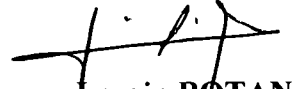




T.B.M.M.  
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ  
Grup Başkanlığı  
Sayı : 4228  
Tarih : 23.03.2017

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplumun önde gelen şahsiyetlerinden olan Bediüzzaman Said-i Nursi (Kurdi), Şeyh Sait ve Seyit Rıza ile arkadaşlarının mezar yerlerinin tespiti ve iade edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 23.03.2017



Lezgin BÖTAN

Van Milletvekili

## GEREKÇE

İnsanlık tarihi boyunca önemli bir yere sahip olan mezarlıklar anma ve hatırlama mekanı olmakla birlikte daima bir dokunulmazlığa da sahip olmuştur. Toplumlar mezarlıklar vasıtasıyla geçmişleriyle bağ kurabildikleri gibi mezarlıklar dinin vazgeçilmez parçası olmuştur. Buna rağmen ülkemizde süregelen mezarsızlık politikaları neticesinde halk arasında sevilen şahsiyetlerden Şeyh Said Efendi, Bediüzzaman Said-i Nursi (Kurdi) ve Seyid Rıza'nın mezar yerleri hâlâ bilinmemektedir. Bu üç toplum liderinin mezar yerlerinin tespit edilip ailelerine verilmesi amacıyla 2000'li yıllardan bu yana büyük bir toplumsal talebin de oluşmasına rağmen şu ana kadar herhangi bir adım atılmamıştır.

1920'li yıllardan bu yana ülkemizde süregelen mezarsızlık politikalarıyla toplumun cezalandırılmasının yanında kişilerin geçmişleriyle bağının koparılması amaçlanmıştır. Dünya tarihinde birçok iktidar tarafından devreye sokulan bu politikalarla insani değerler ihlal edilirken aynı zamanda demokratik işleyiş de ortadan kaldırılmıştır. Buna bağlı olarak cezalandırıldığını düşünen kesimler açısından mezarsızlık politikalarına muhalefet, demokratik bir yaşam talebinden bulunun bir gereğini oluşturmuştur.

Mezar yeri bugün bilinmeyen şahsiyetlerden biri olan Şeyh Said Efendi, 29 Haziran 1925'te Şeyh Said İsyanı olarak nitelendirilen olaylardan sonra 46 arkadaşı ile birlikte Diyarbakır Dağkapı Meydanı'nda idam edilmiştir. Bunun yanında Şeyh Said Efendi'nin kişisel eşyaları dahi ailesine verilmediği gibi mezar yeri de hâlâ bilinmemektedir. Yine 23 Mart 1960 yılında Şanlıurfa'da vefat eden Bediüzzaman Said-i Nursi, Şanlıurfa'da Halilur-Rahman Dergahı'na defnedilmiş; fakat 12 Temmuz 1960'ta 27 Mayıs darbe iktidarının talimatıyla mezarından çıkarılarak açıklanmayan bir yere nakledilmiştir. Bu sebeple halen Bediüzzaman Said-i Nursi'nin mezarı yeri bilinmemektedir. Aynı şekilde 15 Kasım 1937 yılında Elazığ ilinin Buğday Meydanı'nda idam edilen Seyid Rıza'nın mezar yeri de bazı rivayetlere rağmen kesin olarak bilinmemektedir.

Kürt halkı ve mütedeyyin insanlar arasında sevilen ve sayılan bu üç toplum liderinin yanında mezar yeri bilinmeyen birçok şahsiyet bulunmaktadır. Dolayısıyla isimleri belirtilen dini / toplumsal şahsiyetlerin mezar yerlerinin ailelerinden ve sevenlerinden saklanması, İslami ve hukuki değerlere aykırıdır. Çünkü İslami fıkında düşmanın cesedine bile insanlık dışı muamele yapılamayacağı ve cesetlerin ortada bırakılamayacağı belirtilmektedir. Bunun yanında evrensel hukuki değerler de ölen kişilerin mezar yerilerine saygı gösterilmesi ve kişisel eşyalarının yakın akrabalarının isteği doğrultusunda iade edilmesinin kolaylaştırılmasının gerekliliğini ifade etmektedir.

Mezarsızlık politikalarına son verilip toplumsal talepler doğrultusunda adım atılması beraberinde toplumsal vicdanı rahatlatacaktır. Toplumsal çelişkilerin azalması ve kutuplaşmanın yumuşaması için Kürt halkı ve mütedeyyin kesimlerin taleplerine kulak verilmelidir. Bu nedenle Bediüzzaman Said-i Kurdi, Şeyh Said ve Seyid Rıza ile arkadaşlarının mezar yerlerinin tespiti ve iade edilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.



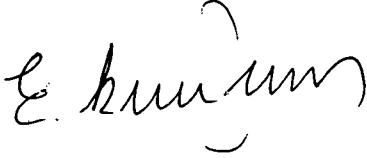
Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR  
HDP İstanbul Milletvekili



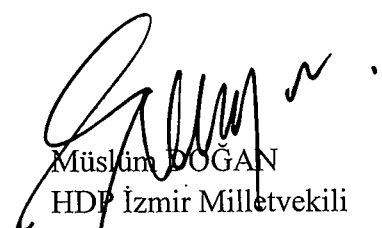
Garo PAYLAN  
HDP İstanbul Milletvekili



Hüda KAYA  
HDP İstanbul Milletvekili



Ertuğrul KÜRKÇÜ  
HDP İzmir Milletvekili



Müslüm DOĞAN  
HDP İzmir Milletvekili



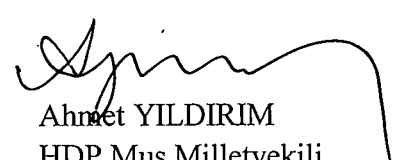
Ali ATALAN  
HDP Mardin Milletvekili



Erol DORA  
HDP Mardin Milletvekili



Mithat SANCAR  
HDP Mardin Milletvekili



Ahmet YILDIRIM  
HDP Muş Milletvekili



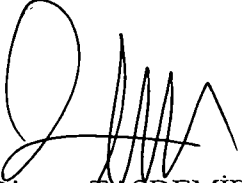
Burcu ÇELİK ÖZKAN  
HDP Muş Milletvekili



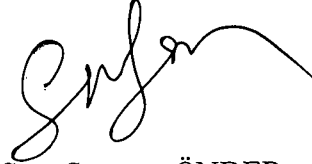
Behçet YILDIRIM  
HDP Adıyaman Milletvekili



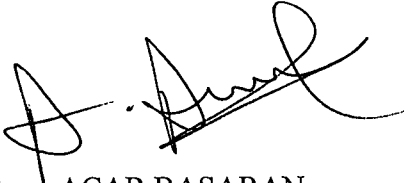
Berdan ÖZTÜRK  
HDP Ağrı Milletvekili



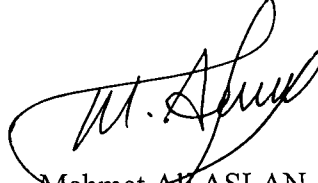
Dirayet TAŞDEMİR  
HDP Ağrı Milletvekili



Sırrı Süreyya ÖNDER  
HDP Ankara Milletvekili



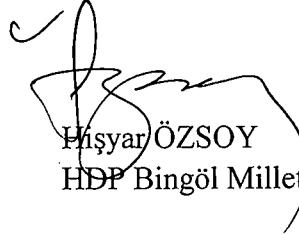
Ayşe ACAR BAŞARAN  
HDP Batman Milletvekili



Mehmet Ali ASLAN  
HDP Batman Milletvekili



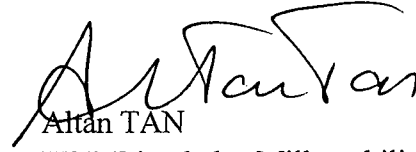
Saadet BECEREKLİ  
HDP Batman Milletvekili



Pişyar ÖZSOY  
HDP Bingöl Milletvekili



Mizgin IRGAT  
HDP Bitlis Milletvekili



Altan TAN  
HDP Diyarbakır Milletvekili



Feleknaş UCA  
HDP Diyarbakır Milletvekili



İmam TAŞÇIER  
HDP Diyarbakır Milletvekili